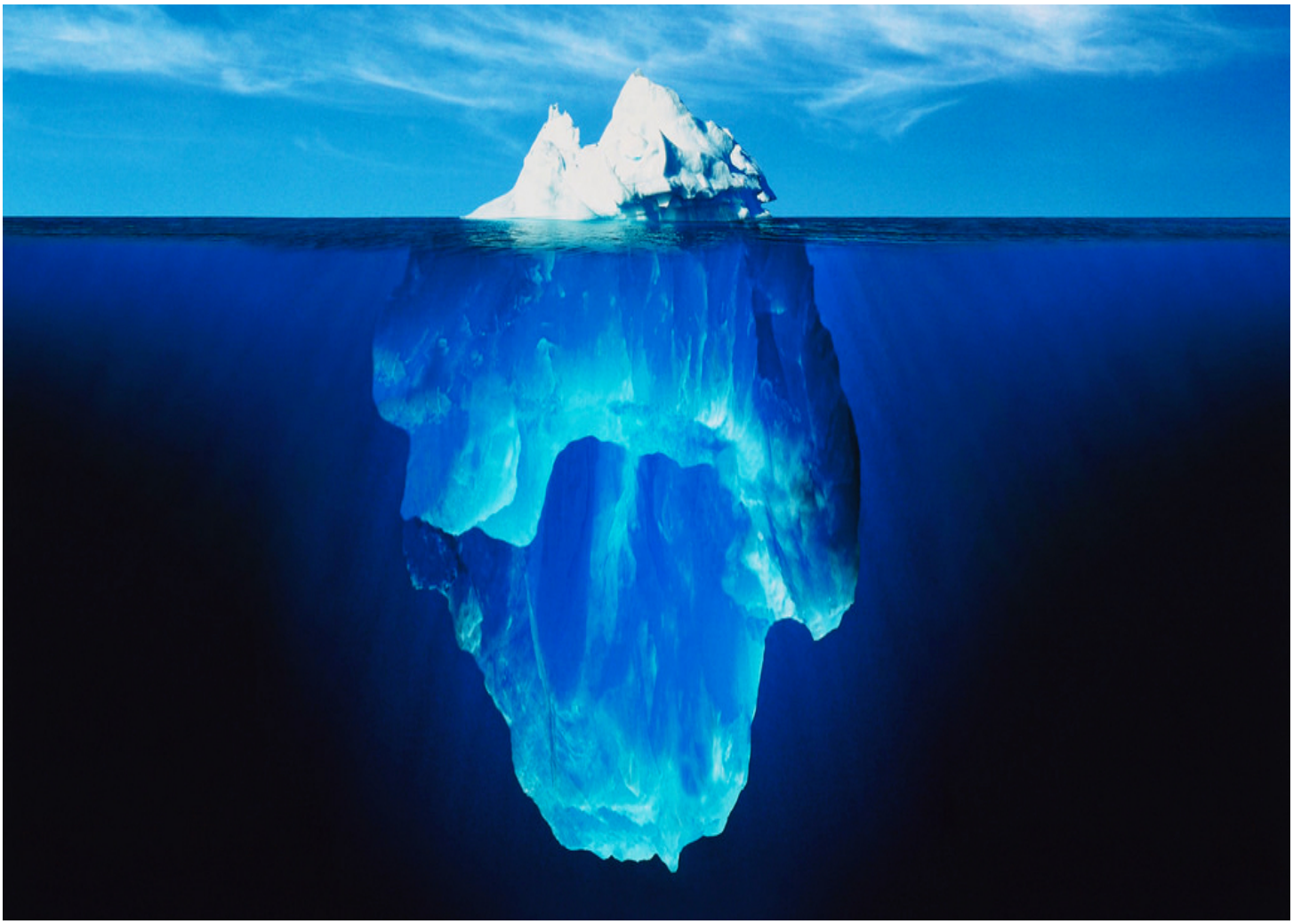

‘Scheerlicht’

Uitvoeringsprogramma 2021

Van pilot tot methodiek

Gemeente Diemen

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave 2
1. Inleiding 3
2. Methodiek Scheerlicht als basis 5
3. Stand van zaken 6
4. Prioriteiten en uitvoering in 2021 8
4.1 Bewustwording 8
4.2 Ontschotting 8
4.3 Digitaal rechercheren 9
4.4 Meld Misdaad Anoniem 9
4.5 Shintō Labs 10
4.6 Meld een Vermoeden 11
4.7 Bestuurlijke boete 11
4.8 Versterken samenwerking Doorzon partners 12
4.9 Wijkgerichte aanpak 13
4.10 Informatie en communicatie 13
5. Planning 14

1. INLEIDING

Diemen heeft een eigen aanpak ontwikkeld als het gaat om de aanpak van adres- en woonfraude. De aanleiding om deze aanpak op te zetten was omdat er bij diverse partijen, zowel intern als extern, uiteenlopende signalen van woonfraude binnenkwamen die vaak monodisciplinair werden opgepakt. Van informatiedeling was slechts incidenteel sprake. Ook werd de urgentie om adres- en woonfraude aan te pakken niet gevoeld binnen de organisatie.

In 2017 is een pilot gestart waarin onderzoek is gedaan naar de aard en omvang van mogelijke misstanden op het gebied van ondermijning, woon- en identiteitsfraude en andere misstanden in Diemen. Om de pilot behapbaar te houden is het onderzoeksgebied beperkt tot Diemen Noord. Uit een selectie van circa 200 “niet pluis” adressen zijn in zes casustafels en controleavonden 80 “niet pluis” adressen onderzocht en gecontroleerd. De Pilot is uitgevoerd in LSI-verband, dat wil zeggen dat de gemeente bij de uitvoering van de pilot ondersteund is door een Flexibele Interventie Capaciteit (FIC-team) van de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI).

Uit de resultaten bleek dat er diverse woonmisstanden zijn aangetroffen en dat er (criminele) netwerken zijn gesignaleerd. Daarnaast bleek dat woningen waarbij misstanden zijn geconstateerd veelal toebehoren aan dezelfde verhuurders. Tenslotte bleek dat veel van de gesignaleerde misstanden zijn te benoemen als ondermijnende criminaliteit.[1]

[1] Daarbij kan gedacht worden aan: hennepteelt, vuurwapens, witwassen, mensenhandel, uitbuiting etc.

De eindconclusie was dat de aard en omvang van de aangetroffen misstanden dermate is dat een structurele invoering van een integrale aanpak van adres- en woonfraude in de hele gemeente Diemen gerechtvaardigd is.

Op basis van de resultaten uit de pilot is het vervolg van de uitvoering van de aanpak van adres- en woonfraude opgenomen in het project Scheerlicht. Er is vervolgens een plan van aanpak gemaakt waarin de conclusies en aanbevelingen uit de pilot nader zijn uitgewerkt. Naar verwachting zal de aanpak Scheerlicht in 2023 volledig zijn geïmplementeerd in de gehele Diemense organisatie en uitgerold in heel Diemen. Bij de afronding van het Project Scheerlicht wordt beoogd het volgende resultaat (output) te behalen.

- Er is een coördinator Scheerlicht, een multidisciplinair casusteam en een centraal meldpunt voor het melden van vermeende misstanden;
- 10 maal per jaar casustafel en controle actie, conform een opgesteld protocol;
- Naar schatting 50 tot 100 adressen per jaar besproken en gecontroleerd;
- Opleidingstraject is structureel ingevoerd voor medewerkers van de organisatie;
- Bewustwording bij front office medewerkers Burgerzaken op niveau van M1A;
- Minimaal 1 keer per jaar neemt de coördinator Scheerlicht deel aan werkoverleg per team;
- Software “Op Orde” is aangeschaft en functioneel voor het informatieproces van Scheerlicht;
- Software “Shinto Labs” is aangeschaft en functioneel voor informatie gestuurd handhaven;
- Start wijkgerichte aanpak in 2020;
- Convenanten LSI, LAA, Doorzon, WTI-NH zijn AVG-proof;
- Bestuurlijke boete BRP is ingevoerd en ingebed in de organisatie;
- Verdere ontschotting van handhavers/toezichthouders in de organisatie;
- Structurele samenwerking met ketenpartners is vervat in convenanten;
- Huisvestingsverordening is aangepast c.q. uitgebreid;
- Er is een “bescherming en preventieplan”.

In dit uitvoeringsprogramma wordt de methodiek Scheerlicht nader toegelicht, wordt u meegenomen in de huidige stand van zaken en krijgt u een doorkijk naar de nog te verwezenlijken onderdelen, inclusief de prioritering daarvan. Tenslotte is het komende traject in een planning vervat.

2. METHODIEK SCHEERLICHT ALS BASIS

De uitkomst van de pilot liet zien dat de bestaande aanpak van woonfraude op verschillende fronten voor verbetering vatbaar is. Een belangrijke conclusie is dat woning gerelateerde fraude niet het exclusieve domein is van één organisatieonderdeel zoals bijvoorbeeld Burgerzaken maar dat meerdere gemeentelijke disciplines daarmee bezig zijn, ieder vanuit hun eigen vakgebied. Immers woonfraude is slechts een middel om te komen tot het daadwerkelijke doel en dat is geldelijk gewin. De ene keer is dat relatief “onschuldig” door bijvoorbeeld een verkeerde inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP) voor het verkrijgen van (hogere) toeslagen. De andere keer is er sprake van zware vormen van ondermijnende criminaliteit zoals mensenhandel en drugshandel. Kortom woonfraude is van iedereen. Daarom is gekozen voor een integrale aanpak, want alleen samen kunnen we (woon)fraude in al zijn vormen effectief aanpakken. Op basis van dit uitgangspunt is een werkwijze (methodiek) ontwikkeld die als basis geldt voor de aanpak van (woon)fraude bij alle gemeentelijke organisatieonderdelen. We noemen dit de methodiek Scheerlicht.

De basis van de methodiek Scheerlicht bestaat uit:

- Bewustwording en weerbaarheid
- Integrale aanpak
- Ontschotting gemeentelijke organisatie

Bewustwording en weerbaarheid

Er dient voldoende bewustzijn, kennis en vaardigheden aanwezig te zijn om de verschillende vormen van fraude te kunnen onderkennen, immers je ziet het pas als je het doorhebt. Hierdoor kan er eerder in het proces een beter (informatie) beeld worden verkregen en kan er meer (preventief) gerichte actie worden ondernomen met een beter resultaat. Door deze sterke positie neemt ook de weerbaarheid van de organisatie toe.

Integrale aanpak

De integrale aanpak bestaat onder andere uit:

1. **signaalfunctie**: bij signalering van mogelijke (woon)fraude wordt (centraal) melding gedaan aan de (interne) ketenpartners;
2. **informatie uitwisseling**: bij gesignaleerde misstanden wordt informatie tussen de (interne) ketenpartners gedeeld zodat een ieder op grond van hun eigen bevoegdheden kunnen acteren;
3. **samenwerking uitvoering**: het elkaar versterken bij de aanpak van (woon)fraude door samen te werken bij de uitvoering zoals bijvoorbeeld het gezamenlijk of voor elkaar uitvoeren van adrescontroles.

Ontschotting

Belangrijk is dat de gemeente in de aanpak van woonfraude optreedt als één overheid. Dat betekent dat interne muurtjes geslecht dienen te worden en dat samenwerking een vanzelfsprekend automatisme is waardoor de integrale aanpak optimaal uitgevoerd kan worden.

3. STAND VAN ZAKEN

Ondanks een voortvarende start van de planning begin 2020 heeft ook de implementatie van de methodiek Scheerlicht hinder ondervonden van alle coronaperikelen. Bij de eerste golf in februari zijn alle activiteiten, waaronder de implementatie voorbereiding maar ook de huisbezoeken, stil komen te liggen. In de tussentijd is assistentie verleend aan onder andere het team Handhaving bij het toezicht op en de handhaving van de naleving van de coronamaatregelen. In een later stadium zijn de voorbereidingen van de implementatie wederom opgepakt en is een aantal onderdelen verder ontwikkeld en ingevoerd. Van de voortgang is de raad in september 2020 middels een presentatie in een digitale sessie geïnformeerd.

Aan integraal samenwerken is informatiedeling onlosmakelijk verbonden. Informatiedeling is in principe niet verboden maar de legitimatie ervan dient wel vastgelegd te worden teneinde te voorkomen dat de uitwisseling op enige wijze onrechtmatig gebeurt. Het verzamelen, registreren en verwerken van (persoons)gegevens valt in deze onder het regime van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het bestaande convenant Doorzon, waarover de gemeente de regie heeft, is uitgebreid met de aanpak van adres- en woonfraude en is tevens AVG-bestendig gemaakt. Inmiddels zijn meer dan 20 partners toegetreden tot het convenant en neemt het aantal nog steeds toe. Door deze toevoeging kan nu beter invulling worden gegeven aan de aanpak van adres- en woonfraude. Inmiddels zijn ook de andere convenanten waarbij de gemeente Diemen is aangesloten (LSI, LAA, WTI-NH en RIEC) aangepast aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Om de bewustwording op Burgerzaken te vergroten en zodoende de poortwachtersfunctie van de BRP beter invulling te kunnen geven is besloten dat door de medewerkers van Burgerzaken structureel een opleiding dient te worden gevolgd op het gebied van documentfraude. De medewerkers van de frontoffice hebben het afgelopen jaar allemaal deze opleiding gevolgd.

De bestaande samenwerking is zowel in- als extern geïntensiveerd, waarbij de methodiek Scheerlicht als uitgangspunt is gesteld. Zo is bijvoorbeeld gestart met een handhavingsoverleg adressen waarin verschillende gemeentelijke disciplines (waaronder het cluster Openbare Orde en Veiligheid, het team Burgerzaken, het team Sociale Zaken, het team WMO, het cluster Bouw en Woningtoezicht en de handhavingsjuristen) zijn vertegenwoordigd. Dit overleg bespreekt wekelijks de stand van zaken van alle adressen waar een signaal over is binnengekomen. Daarna wordt bepaald wie de “eigenaar” wordt van de casus en of de casus monodisciplinair of integraal wordt uitgevoerd.

In eerste instantie zijn ook de casustafels Scheerlicht en de daarbij behorende controle avonden gecontinueerd. Echter door de coronamaatregelen zijn deze vooralsnog “on hold” gesteld en zullen zodra dat weer mogelijk is worden opgepakt. Reguliere adrescontroles waarbij het niet strikt

noodzakelijk is dat de situatie in de woning wordt vastgesteld vinden overigens zo veel als mogelijk plaats.

Bij het verrijken van meldingen is meer gebruik gemaakt van het rechercheren in openbare bestanden op het internet zoals facebook maar ook het kadaster en het handelsregister van de Kamer van Koophandel. Met deze nieuwe kennis en vaardigheden komen we steeds vaker gevallen tegen van het gebruik van valse documenten. Dit heeft geleid tot een intensieve samenwerking met de regionale recherche (DRR). Naar aanleiding van onze aangiftes hebben we in een tweetal acties gezamenlijk diverse woningen bezocht waarbij diverse misstanden zijn aangetroffen.

In het kader van de capaciteitsuitbreiding Scheerlicht is een aantal vacatures bij het team Handhaving en Openbare Orde en Veiligheid ingevuld. Het betreft een toezichthouder BRP, een jurist en een administratieve ondersteuner. Hiermee kan de basis gelegd worden voor het oppakken en verwerken van signalen van adres- en woonfraude. Helaas bleek de vacature toezichthouder BRP lastig in te vullen. Om toch voortgang te boeken is er daarom voor gekozen om tijdelijk in te huren. Bij het aangekondigde vertrek van deze ingehuurde kracht is de vacature opnieuw uitgezet en inmiddels vervuld.

Om te komen tot een centraal punt voor het melden van misstanden is in 2019/2020 regionaal een pilot gehouden met “Meld een Vermoeden” (MEV) waarbij interne ketenpartners signalen van adres- en woonfraude/ondermijning konden melden. De gemeente heeft daarnaast ingezet op het vergroten van de mogelijkheden voor burgers en bedrijven om centraal misstanden te melden. Daartoe is “Meld een Vermoeden” (MEV) verder opgesteld voor burgers om door middel van een webformulier melding te doen van mogelijke misstanden. Voor diegenen die liever anoniem melding willen doen heeft Diemen zich aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem (MMA).

Uit de pilot bleek verder dat er onvoldoende grip bestond op het onrechtmatig gebruik van woonruimte. Op basis van deze bevindingen is de Huisvestingsverordening aangepast en per 1 januari 2021 van kracht geworden.

De gemeente Diemen neemt bestuurlijk deel aan het Regionaal Platform Fraude (RPF). Het RPF Platform is bedoeld voor het uitwisselen van ervaringen en het nemen van besluiten door bestuurders. De besluiten hebben betrekking op handhaving van vraagstukken die gemeenten in de regio hebben op basis van gekozen LSI thema’s via vastgestelde meerjarenplannen. Wethouder Sikkens is in 2019 toegetreden tot het bestuurlijk overleg van het RPF.

Daarnaast is het platform overleg uitgebreid met een ambtelijk vooroverleg. De aanleiding voor het ambtelijk overleg is de nieuwe P&C cyclus waartoe in het platform Noord-Holland is besloten voor een betere verbinding tussen bestuur, beleid en uitvoering. Hierin is afgesproken een ambtelijke werkgroep in te richten voor de voorbereiding van de agenda van het RPF bestaande uit ambtelijke vertegenwoordiging van alle platformleden. De gemeente Diemen neemt deel aan het ambtelijk vooroverleg.

4. PRIORITEITEN EN UITVOERING IN 2021

Als het coronaproof mogelijk is pakken we de uitvoering van de aanbevelingen uit het plan van aanpak weer op en gaan we de methodiek Scheerlicht verder inbedden in de processen. Hieronder worden de onderwerpen die dit jaar opgepakt worden en de oplossingsrichting die we daarbij gaan hanteren nader toegelicht. Een aantal uitvoeringsacties (bijvoorbeeld casustafels) is afhankelijk van de op dat moment geldende corona maatregelen. Inmiddels is er op onderdelen voortschrijdend inzicht opgedaan en worden deze in de uitvoering verwerkt.

4.1 Bewustwording

Bewustwording is cruciaal voor een preventieve aanpak van mogelijke misstanden. Hoe eerder in het proces misstanden worden onderkend en dus tegen kunnen worden gehouden des te minder schade het oplevert. Voorkomen is beter dan genezen.

Zo heeft team Burgerzaken een poortwachtersfunctie voor de Basisregistratie Personen (BRP). Deze poortwachtersfunctie heeft tot doel de gegevens in de BRP zo zuiver mogelijk te houden. Immers als de gegevens in een basisregistratie niet actueel, juist en volledig zijn dan verliest het de waarde van een basisregistratie. Daarom zijn alle medewerkers van Burgerzaken op hetzelfde minimum kwaliteitsniveau (M1A) gebracht om documentfraude te kunnen herkennen. Daardoor zijn zij nu in staat om bij twijfel of vermoedens van (pogingen tot) fraude de noodzakelijke tijd te nemen om aanvullende informatie te vergaren met gerichte vragen of zelfs ‘in de wacht te zetten’, al dan niet ondersteund door medewerkers uit de backoffice. Voor hen is niveau M1B vereist.

Vanuit deze basis borgen we de kennis en vaardigheden door het opnemen van bewustwording als vast agendapunt van het werkoverleg. Tevens worden vanuit Scheerlicht regelmatig ervaringen teruggekoppeld aan de toezichthouder BRP op Burgerzaken en woont de coördinator Scheerlicht minimaal een keer per jaar het werkoverleg bij om de ontwikkelingen toe te lichten.

Voor alle toezichthouders wordt jaarlijks een training georganiseerd waarbij onder andere wetgeving, bevoegdheden en de bestuurlijke boete aan de orde komen. Naast het theoretische gedeelte wordt ook een praktisch gedeelte gegeven waar de opgedane kennis en vaardigheden met gebruik making van een acteur worden geoefend.

4.2 Ontschotting

Voor het bereiken van een goede integrale samenwerking is het belangrijk dat eilandvorming wordt voorkomen dan wel wordt tegengegaan. Dat betekent dat processen en werk- en denkwijzen van medewerkers gericht moeten zijn op de wereld om zich heen. Met andere woorden men moet leren om over de schutting heen te kijken en de focus niet alleen gericht te hebben op het eigen werkveld. De ontschotting die inmiddels is gestart moet verder worden ingebed in de organisatie.

In het afgelopen jaar heeft er intensieve samenwerking plaatsgevonden tussen de toezichthouder BRP van Burgerzaken en de toezichthouder BRP van Openbare Orde en Veiligheid waarbij kennis en informatie is gedeeld. Hierdoor is er beter inzicht op de situatie ontstaan en is er gericht actie ondernomen. Deze intensieve samenwerking heeft geleid tot een verdere professionalisering van het toezicht en heeft bewezen een duidelijke meerwaarde te hebben bij de invulling van de poortwachtersfunctie van Burgerzaken. We gaan dan ook door met het intensiveren van deze samenwerking.

Wat wel is onderkend is dat de inzet van de toezichthoudende taken niet altijd voldoende geborgd is. Je ziet dat de inzet, in de waan van de dag, naar de achtergrond verdwijnt als er sprake is van capaciteit tekort of andere prioritering. Toezicht vindt dan vaak alleen nog plaats bij klachten (piepsysteem). Deze ontwikkeling zie je organisatie breed.

Momenteel zijn de toezichthoudende taken ondergebracht bij het betreffende organisatieonderdeel en betreft het veelal zogenaamde éénpitters. Dit geeft een bepaalde versplintering en maakt de uitvoering zeer kwetsbaar. Om de toezichthoudende taken structureel te borgen en zodoende verder te kunnen professionaliseren zou het een flinke stap voorwaarts zijn als de toezichthoudende taken worden gecentraliseerd in één cluster. Dit maakt de uitvoering van het toezicht efficiënter en effectiever en verkleint de kwetsbaarheid. De professionaliteit en integraliteit van werken van de toezichthouders gaan we verder ontwikkelen door middel van opleiding en training. De uitwisseling van gegevens wordt vastgelegd in een reglement.

Integrale samenwerking begint bij ontschotting in onze eigen organisatie maar houdt daar niet op. Ook de verbinding naar buiten levert een duidelijke meerwaarde zo is gebleken tijdens de pilot in Diemen-Noord. Door de verrijkte informatie uit te wisselen wordt een beter beeld gekregen van de werkelijke situatie hetgeen een effectievere, efficiëntere en kwalitatief betere uitvoering van toezicht en handhaving oplevert.

Op basis van de opgedane ervaringen hebben we doorgepakt en hebben we de samenwerking gezocht op lokaal niveau (bijvoorbeeld woonstichtingen, verhuurders en nutsbedrijven via Doorzon), op regionaal niveau (bijvoorbeeld Amstelland gemeenten via RIEC convenant) en op landelijk niveau (bijvoorbeeld UWV, SVB, Belastingdienst in LSI-verband). Dit gaan we verder versterken door de huidige verbindingen verder aan te halen en nieuwe verbindingen aan te gaan, bijvoorbeeld met de DUO+ organisatie en het belastingsamenwerkingsverband.

4.3 Digitaal rechercheren

De gemeente Diemen zet momenteel actief in op het raadplegen van open bronnen. Om het bronnenonderzoek meer structuur te geven, beter te kunnen duiden en bredere analyses te maken wordt er een IRC/OSINT-module aangeschaft. Met deze module kan er veilig, anoniem en gericht onderzoek gedaan worden naar signalen van woonfraude en ondermijning. De implementatie van de module is medio 2021 afgerond en dan zullen medewerkers worden opgeleid om effectief te kunnen zoeken in open bronnen. Hiermee kan de informatiepositie van de gemeente Diemen nog verder worden versterkt.

4.4 Meld Misdaad Anoniem

In mei 2020 zijn we aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem (MMA). Het aantal meldingen bedroeg dat jaar 20 stuks en leidde in veel gevallen, in samenwerking met de politie, tot succesvolle acties. Er is dan ook besloten om met ingang van 2021 structureel een verbintenis aan te gaan met MMA. In het eerste kwartaal van 2021 zijn er al meer dan 10 meldingen binnen gekomen. Om de verwerking van deze meldingen efficienter af te handelen gaan we de samenwerking met de politie beter stroomlijnen.

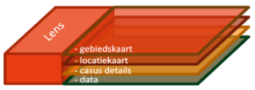

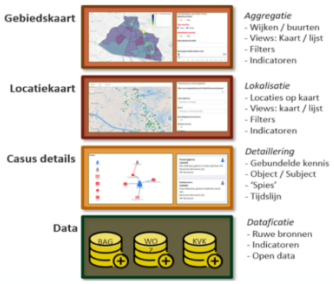
4.5 Shintō labs

Er is behoefte om de basis op orde te krijgen en van daaruit verder te bouwen aan de aanpak van woon- en adresfraude. Om deze aanpak van woonfraude te ondersteunen wordt een applicatie aangeschaft waarmee we data gestuurd kunnen signaleren. Deze applicatie is door Shintō Labs ontwikkeld en geeft een invulling aan de basis door middel van de lens Woon- en adresfraude. De lens Woon- en adresfraude bestaat uit een aantal lagen die gezamenlijk analysemogelijkheden bieden om woon- en adresfraude op te sporen.

Op hoofdlijnen bestaat de oplossing uit de volgende lagen:

1. De gebiedskaart
2. De locatiekaart
3. Casusdetails en
4. Data

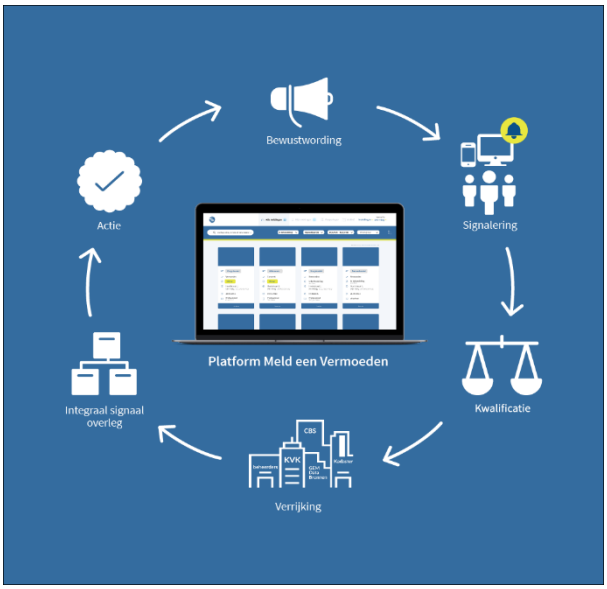

Het is de bedoeling om de data van de afgelopen jaren in de applicatie te implementeren zodat die informatie als basis kan dienen. In april 2021 wordt het implementatietraject gestart met een kickoff. We starten dan verder met een functionele sessie waarin de functionele, privacy en data requirements worden vastgesteld en geconfigureerd in de programmatuur waarna een acceptatietest wordt uitgevoerd. Na de testfase en het opleidingstraject zal de programmatuur naar verwachting in het 3e kwartaal 2021 operationeel zijn.

4.6 Meld een Vermoeden

Voor een eenduidige kanalisering van meldingen en signaleringen hebben we een centraal meldpunt ingevoerd. Vanuit dit meldpunt vindt een eerste filtering plaats of hier sprake is van enigerlei misstanden op het gebied van woonfraude of ondermijnende criminaliteit. Van daaruit wordt besloten of de melding monodisciplinair (vakafdeling), integraal (Scheerlicht) of multidisciplinair (Riec-verband) afgedaan wordt. Tijdens de pilot van Meld een Vermoeden (MEV) ontstond de wens om via de app binnengekomen meldingen verder te kunnen verrijken met informatie uit openbare bronnen. Dit signaal is door MEV opgepakt en men gaat dit nu verder ontwikkelen. Hierdoor ontwikkelt MEV zich van een “digitale brievenbus” tot een volwaardig afdoeningsplatform. De planning is dat in het 2e kwartaal van dit jaar een pilot wordt gehouden om de nieuwe software te ontwikkelen en te testen en dat de nieuwe software in het 4e kwartaal van 2021 operationeel is.

Begin 2021 is de mogelijkheid om te melden uitgebreid met een webformulier op de gemeentelijke website waardoor nu ook burgers misstanden kunnen melden via Meld een Vermoeden. Daarnaast komt MEV dit jaar met een app waardoor burgers via hun telefoon melding kunnen maken van misstanden. Hierdoor is het niet meer nodig om dit thuis achter de computer te doen. Dit zal de drempel tot het doen van meldingen verlagen.

4.7 Bestuurlijke boete

We gaan een nieuw instrument introduceren voor de handhaving van de plichten die inwoners hebben ten aanzien van de Basis Registratie Personen; namelijk de bestuurlijke boete en stellen hiervoor beleidsregels vast. We gaan intensiever communiceren wat de rechten en plichten zijn in het kader van de BRP en dat bij bewust niet nakomen daarvan men het risico loopt van een bestuurlijke boete. De verwachting is dat hiervan een afschrikwekkend effect uitgaat en als zodanig dus een preventieve werking heeft.

Om van de bestuurlijke boete een effectief middel te maken voor het aanpakken van respectievelijk adresfraude en woonfraude dient het college van B&W op grond van de Wet BRP een regeling Bestuurlijke Boete Wet BRP vast te stellen. Daarnaast kan het college een beleidsregel vaststellen, waarbij een aantal afwegingen worden gemaakt zoals:

- de hoogte van de boete voor de verschillende overtredingen;
- het bijhouden van recidive om herhaalde overtredingen zwaarder te beboeten;
- het zwaarder beboeten van overtredingen vanuit een bedrijfsmatige exploitatie van woonruimte.

Ook gaan we in onze correspondentie aangeven dat wij, bij wijze van waarschuwing, de bestuurlijke boete kunnen en zullen inzetten.

Medio 2021 voeren we de bestuurlijke boete BRP in en leggen de uitvoering daarvan bij het team Handhaving en Openbare Orde en Veiligheid. De signalering ligt bij de toezichthouder BRP die de processen verbaal gaat maken inzake de bestuurlijke boete. Daarnaast zal juridische capaciteit nodig zijn voor advisering in het voortraject en de behandeling van bezwaar- en beroepsprocedures. We zoeken daarbij ook de samenhang met het boetebeleid op basis van de Huisvestingsverordening.

4.8 Versterken samenwerking Doorzonpartners

Door de druk op de woningmarkt groeit de voedingsbodem voor woonfraude. We moeten daarom onze aanpak van woonfraude intensiveren en richten ons daarbij op de partijen die misbruik maken van de huidige druk op de woningmarkt. Belangrijke partners in de strijd tegen woonfraude zijn de (particuliere) verhuurders van woningen.

Verhuurders zijn weliswaar primair verantwoordelijk voor wat er gebeurt in hun panden. Maar we zijn ook bereid om samen te werken met corporaties en particuliere verhuurders als zij te maken hebben met huurders die zich niet aan de regels houden. De samenwerking met deze verhuurders in de aanpak van adres- en woonfraude is verankerd in het convenant Doorzon. Hierdoor is het mogelijk om signalen en informatie met elkaar te delen en huiscontroles samen uit te voeren.

In toenemende mate komen we vormen tegen van documentfraude waarmee op onrechtmatige wijze (bedrog) huurcontracten zijn verkregen. Met deze contracten wordt door de onderwereld, voor criminele doeleinden, gebruik gemaakt van legale constructies in de bovenwereld.

We zien dat de woningen gebruikt worden voor vele doeleinden, soms voor het onder de radar huisvesten van criminelen (spookbewoning) maar ook voor hennepteelt, drugshandel, prostitutie etc. In nagenoeg alle gevallen leiden deze activiteiten tot verloedering en een onveilig woon en leefklimaat. In RIEC-verband is dit fenomeen besproken en besloten om voorbereidingen te treffen om dit als RIEC-casus in te brengen. Hiervoor is een werkgroep samengesteld met vertegenwoordigers van de gemeenten, politie, het Openbaar Ministerie, het UWV, de belastingdienst en de inspectie SWZ. De werkgroep ziet, naast het repressief aanpakken van deze misstanden, ook het belang van een preventieve aanpak. Immers wat we aan de voorkant kunnen tegenhouden hoeven we aan de achterkant niet te repareren. Het versterken van de poortwachtersfunctie is een van de oplossingsrichtingen waaraan gedacht wordt. Om de verhuurders te betrekken bij dit proces is tijdens een Doorzonoverleg dit fenomeen besproken waarna een vijftal verhuurders zich aangemeld hebben om deel te nemen aan de werkgroep en zodoende een bijdrage te leveren aan de oplossing van dit fenomeen.

Een veel voorkomende vorm van documentfraude die we tegenkomen is het gebruik van vervalste uittreksels uit de basisregistratie van Diemen. Met gemanipuleerde gegevens zoals bijvoorbeeld de verblijfsduur in Nederland wordt op onrechtmatige wijze getracht bij woningcorporaties een sociale huurwoning te bemachtigen. Verificatie van dergelijke documenten vindt nu achteraf plaats door middel van het verstrekken van uittreksels waardoor pas in een laat stadium onderkend wordt dat er sprake is van documentfraude met als gevolg dat reeds vergeven woningen moeten worden teruggevorderd. Een preventieve manier om deze vorm van documentfraude efficiënt en effectief aan te pakken is om de woningcorporaties direct inzage te verlenen in de Basisregistratie Personen van Diemen. Woningcorporatie Rochdale heeft ervaring op dit gebied en heeft aangegeven graag direct inzage te krijgen in de Basisregistratie Personen van Diemen. We gaan hiervoor een verwerkersovereenkomst aan met Rochdale zodat de inzage AVG-proof kan plaatsvinden.

Een andere overweging is om verhuurders die geen woningbezit hebben in Diemen toe te laten tot het convenant Doorzon. In eerste instantie leek dat niet zinvol maar inmiddels is gebleken dat bij het onderscheppen en aanpakken van het gebruik van valse documenten voor het verkrijgen van woonruimte het deelnemen aan Doorzon een duidelijke meerwaarde heeft voor het uitwisselen van informatie.

Op verschillende wijzen gaan we verhuurders en pandeigenaren informeren over de (aankomende) regelgeving voor het gebruik van woonruimte, waarbij we benadrukken wat wel en niet is toegestaan in Diemen.

4.9 Wijkgerichte aanpak

In het verlengde van de pilot gaan we voor de hele gemeente een wijkgerichte aanpak (WGA) uitvoeren in LSI-verband. In samenwerking met een interventieteam bestaande uit de ketenpartners van de belastingdienst, het UWV, de SVB en de AVIM (vreemdelingenpolitie) wordt dan wijk voor wijk doorgelicht op mogelijke misstanden. Anders dan ten tijde van de pilot, waarbij de gemeente kwam met “niet pluis” adressen, komen dan ook de ketenpartners met “niet pluis” adressen.

De oorspronkelijke planning was om met ingang van 2020 met wijkgerichte acties te starten en elk jaar een WGA uit te voeren in een andere wijk totdat alle wijken in Diemen zijn gedaan. Gelet op de huidige corona maatregelen heeft dit geen doorgang kunnen vinden en willen we dit in de loop van 2021, dan wel in 2022 verder oppakken.

4.10 Informatie voorziening en communicatie

Voor de pilot, in het kader van Scheerlicht, is door Team Communicatie van de gemeente Diemen een communicatie uitvoeringsstrategie opgesteld. Ook ten aanzien van de communicatie waren er een aantal factoren waar rekening mee moest worden gehouden en zodoende is ook op dit vlak leerervaring opgedaan tijdens de pilot. Er is daarom ook bewust voor gekozen meer procesgericht te communiceren (resultaten van de aanpak en leerpunten) en wat terughoudend te zijn met communicatie waar het gaat over de casuïstiek en opbrengsten.

In het nieuwe communicatieplan wordt uitgewerkt hoe de diverse stakeholders worden betrokken in de communicatie rond Scheerlicht. Dat past bij de proactieve aanpak. Hiervoor is het belangrijk om niet alleen te informeren, maar Scheerlicht ook te beleven om te begrijpen wat er zich afspeelt achter de voordeur. Dit vraagt soms een andere werkvorm dan een informatieve memo of rapportage. In hoofdlijn bestrijkt het communicatieplan drie niveaus: intern, bestuurlijk en externe communicatie.

- Intern
  - informatievoorziening voortgang
  - communicatie ten behoeve van vergroten bewustwording en ontschotting
- Bestuurlijk
  - gemeenteraad: tussentijds informeren met een themabijeenkomst en een jaarlijkse rapportage;
  - college van burgemeester en wethouders: informeren voortgang en advisering in verband met bestuurlijke besluitvorming
- Extern
  - inwoners
  - stakeholders
  - media

5. PLANNING

Hieronder treft u de planning voor 2021 aan.

Gereed	Jaar	2021			
	Kwartaal	**1**	**2**	**3**	**4**
	Voortgangsoverleg Scheerlicht				
	Overleg bestuurder				
	Voortgangsoverleg manager				
	Uitvoeringsprogramma Scheerlicht				
	Presentatie voortgang bestuur				
	1. Integraal werken				
	Aanwijzing coördinator Scheerlicht				
	Inbedding functie in organisatie				
	Invulling vacatures Scheerlicht				
	Boekingscombinatie Scheerlicht invoeren				
	Boeken inkomsten LAA op Scheerlicht				
	Invoeren centraal meldpunt				
	Werkgroep				
	Ontschotting bevorderen				
	Ontwikkelen werkinstructie en reglement informatiedelen				
	Start periodiek handhavingsoverleg adressen				
	Integreren LAA in Scheerlicht				
	Uitbreiden externe ketenpartners				
	Werkprotocol voor externe samenwerking				
	Start periodiek overleg/controledagen externen				
	Centreren toezichthoudende taken				
	Centraal meldpunt				
	Pilot regionaal MEV				
	Evaluatie pilot				
	Start MEV				
	Uitbreiding externe ketenpartners				
	Installeren websiteformulier				
	Website koppelen aan MEV				
	Regionaal Platform Fraude				
	Deelname bestuurlijk overleg RPF				
	Deelname ambtelijk overleg RPF				
	Vervolg wijkgerichte aanpak				
	Casusteam Scheerlicht				
	Invoeren multidisciplinair casusteam				
	Uitvoeren 10 casustafels per jaar				
	Opstellen protocol voor casustafel				
	Plannen casustafels				
	2. Bewustwording				
	Opleidingen				
	Structureel opleidingstraject voor medewerkers				
	Trainingen toezichthouders				
	Training medewerkers Burgerzaken				
	Digitale opsporing OSINT				
	Offertetraject starten				
	Start opleiding				
	Implementatie software				
	Operationeel				

	Vergroten bewustwording medewerkers				
	KCC				
	Deelname werkoverleg Burgerzaken				
	Deelname werkoverleg andere teams				
	3. Aanschaf software				
	Software Op Orde aanschaffen				
	Software Shintō Labs aanschaffen				
	Oriëntatie mogelijkheden				
	Offertetraject aanschaf				
	Implementatietraject Shintō Labs				
	Operationeel en start				
	4. AVG proof convenanten				
	LSI				
	Doorzon				
	WTI-NH				
	LAA				
	Aanmelden convenanten bij privacy functionaris				
	5. Invoeren bestuurlijke boete				
	Juridische afstemming				
	Afstemming invordering				
	Bestuurlijk voorstel				
	Training en afstemming toezichthouders etc.				
	Start uitvoering				
	6. Informatievoorziening en Communicatie				
	Intern informatievoorziening voortgang				
	Intern communicatie vergroten ontschotting en bewustwording				
	Bestuurlijk informeren college voortgang en advisering				
	Bestuurlijk informeren Raad jaarlijks rapportage en Thema				
	Extern informeren inwoners				
	Extern informeren media				
	Opstellen communicatieplan				